

Grondkamers

Jaarverslag 2022

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Kenschets grondkamers	2
1.2	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	2
2	Ontwikkelingen in 2022	3
2.1	Evaluatie pachtrecht	3
2.2	Verhoging tarieven	3
2.3	Prijsonwikkeling pacht	3
2.4	E-pacht	3
3	Doorkijk naar 2023-2024	5
3.1	Digitalisering van het proces	5
3.2	ICT-ontwikkelingen	5
3.3	Evaluatie pachtrecht.....	6
4	Prestaties	7
4.1	Werkvoorraad	7
4.2	Aantal ontvangen en afgehandelde verzoeken	7
4.3	Doorlooptijden	9
4.4	Kwaliteit	10
5	Financiën	12
5.1	Gerealiseerde uren	13
5.2	Leges	14
5.3	Direct uitvoeringsgebonden kosten	15
5.4	Kostendeckendheid	16

1 Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van de grondkamers over het jaar 2022. Op 1 juli 2012 is de Kaderwet ZBO's in werking getreden en zijn de grondkamers officieel zelfstandige bestuursorganen (ZBO's) geworden. In dit jaarverslag worden de werkzaamheden van de vijf grondkamers en van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland voor de grondkamers over het afgelopen jaar beschreven.

1.1 Kenschets grondkamers

De grondkamers zijn vijf bestuursorganen, die onafhankelijk zijn van de uitvoerende macht. RVO ondersteunt de vijf grondkamers bij de uitvoering van hun wettelijke taken.

De grondkamers zijn in het leven geroepen om goede pachtverhoudingen te bevorderen tussen pachters en verpachters. Elk college bedient een regio.

De vijf regio's zijn:

Noord: Groningen, Friesland en Drenthe

Noordwest: Noord-Holland, Flevoland en Utrecht

Oost: Overijssel en Gelderland

Zuidwest: Zuid-Holland en Zeeland

Zuid: Noord-Brabant en Limburg

De taken vloeien voort uit de wet- en regelgeving op het terrein van het pachtrecht: Burgerlijk Wetboek, Boek 7, Titel 5, Uitvoeringswet grondkamers, Uitvoeringsbesluit pacht, Pachtprizenbesluit 2007, Uitvoeringsregeling pacht en de Wet inrichting landelijk gebied.

De voornaamste taken zijn het toetsen van reguliere en geliberaliseerde pachtovereenkomsten, het registreren van teelpachtcontracten, het behandelen van verzoeken om te mogen verpachten voor een kortere dan de wettelijke pachtduur en het herzien van de pachtprijs op verzoek van een van de partijen.

1.2 Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

De vijf grondkamers worden ondersteund door een secretariaat. Dit secretariaat, genaamd Secretariaat Juridische Colleges (SJC), is onderdeel van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (hierna: RVO).

Daarnaast zijn diverse andere afdelingen van RVO betrokken bij de werkzaamheden voor de grondkamers, zoals Facilitair Bedrijf voor het registreren van de pachtverzoeken, Finance & Control voor het innen van de leges en Klant, Advies en Informatie (KAI) voor het eerste klantcontact.

2 Ontwikkelingen in 2022

2.1 Evaluatie pachtrecht

De grondkamers en RVO zijn in afwachting van de eventuele herziening van het pachtrecht. Sinds de evaluatie in 2014 loopt er een herzieningstraject (zie kamerstuk 27924-73), maar in 2022 was er nog geen gedragen wijzigingsvoorstel.

2.2 Verhoging tarieven

De tarieven van de grondkamers zijn per 1 januari 2022 verhoogd op basis van de prijscompensatie met uitzondering van de digitale e-pacht verzoeken. Dit betekent een verhoging van 2 tot maximaal 8 euro afhankelijk van het soort verzoek. Een overzicht van de kosten van de grondkamers en de ontwikkeling daarin van de afgelopen jaren is te lezen in hoofdstuk 5 op pagina 12.

2.3 Prijsontwikkeling pacht

Vanuit de praktijk wordt regelmatig gevraagd om gegevens over de ontwikkeling van de pachtprizen in Nederland.

De grondkamers hebben een geheimhoudingsplicht ten aanzien van de verstrekking van pachtgegevens. Dit betekent dat gegevens over pachtprizen van los land alleen kunnen worden verstrekt als die gegevens niet tot personen of bedrijven zijn te herleiden. Met het anonimiseren van gegevens is de geheimhouding niet automatisch gewaarborgd. Immers, de agrarische praktijk weet vaak, ook zonder namen, wie welke grond bezit of in gebruik heeft.

In 2017 is vastgesteld dat met waarborging van de geheimhoudingsplicht alleen per pachtvorm het aantal ingediende pachtvereenkomsten, de gemiddelde contractduur en de gemiddelde prijs per hectare eventueel per pachtregio verstrekt kan worden.

2.4 E-pacht

In 2014 is een e-pachtapplicatie in gebruik genomen. Vanaf dat moment is het mogelijk om een pachtcontract volledig digitaal in te dienen en te ondertekenen. Deze mogelijkheid geldt alleen voor geliberaliseerde pachtcontracten voor zes jaar of korter. Vervolgens gaat het toetsingsproces en het terugleggen van de goedkeuring door de grondkamers ook volledig digitaal. Klanten kunnen inloggen op deze webapplicatie (te vinden op mijn.rvo.nl) door middel van Digi-D of e-Herkenning. De afhandeling van deze verzoeken gaat sneller omdat meer onderdelen geautomatiseerd zijn. De leges voor het indienen van een e-pacht verzoek zijn daarom lager dan de leges voor de verzoeken die op papier worden ingediend. Ten opzichte van 2021 zijn de leges voor e-pacht verzoeken niet gestegen.

In 2022 zijn 15% van de geliberaliseerde contracten via e-pacht ingediend. Dit percentage is iets hoger (2%) dan dat in 2021 en past binnen de meerjarige trend. Onderzoek in voorgaande jaren leert dat veel-indieners niet kiezen voor digitaal indienen omdat de gegevens uit het eigen registratiesysteem niet digitaal overgezet kunnen worden in de e-pacht aanvraag. In 2022 is gestart met de ontwikkeling voor een digitale veel-indieners module die aansluit op het pachtregistratiesysteem. Naar verwachting zal deze module in de eerste helft van 2023 opgeleverd worden. Vanaf dat moment zal het voor veel-indieners onder voorwaarden mogelijk zijn om meerdere pachtverzoeken gelijktijdig digitaal in te dienen.

3 Doorkijk naar 2023-2024

3.1 Digitalisering van het proces

Vanaf januari 2016 worden de verzoeken die nog op papier worden ingediend bij het secretariaat verwerkt bij de centrale postontvangst van RVO in Zwolle. Daar worden deze verzoeken gescand en gedigitaliseerd. Hierna kan het secretariaat de verzoeken digitaal beoordelen. De registratiewerkzaamheden nemen hierdoor af waardoor RVO efficiënter kan werken en de klant sneller een beslissing zal ontvangen van de grondkamers. Op basis van de ervaringen in 2016 zijn de werkprocessen in 2017 verder geoptimaliseerd. Dit heeft ertoe geleid dat de afhandeltijden in 2017 en 2018 significant gedaald zijn. In 2019 is de gemiddelde afhandeltijd geliberaliseerde verzoeken gelijk gebleven en voor e-pacht en overige verzoeken weer licht gestegen.

Vanaf 2020 laat de gemiddelde afhandeltijd voor zowel de op papier ingediende pachtverzoeken als de e-pacht verzoeken een stijgende lijn zien. De oorzaak ligt in het feit dat er in verband met de Corona beperkingen vergaderingen van de Grondkamers uitgevallen zijn en de noodzaak voor het SJC om vooral thuis te werken waardoor de opeenvolgende stappen in het proces niet meer direct aansluitend afgehandeld konden worden.

In 2022 is de gemiddelde afhandeltijd door diverse oorzaken fors gestegen. In paragraaf 4.3 wordt hier aandacht aan besteed. De verwachting is dat in 2023 de gemiddelde afhandeltijd langzaam maar zeker weer zal zakken en tegen het einde van het jaar weer op het normale niveau zal zijn. In 2023 wordt daarnaast de digitale aansluiting voor veel-indieners gerealiseerd. De gemiddelde afhandeltijd voor de geliberaliseerde pacht lid 1 verzoeken zal dan naar verwachting flink teruglopen. De afname van de gemiddelde afhandeltijd zoals we die voorzien hadden voor 2023 zal pas in 2024 gerealiseerd worden.

In 2021 is gestart met de bouw van een nieuw pachtregistratiesysteem. De oplevering en ingebruikname van het systeem heeft in 2022 plaatsgevonden. In 2023 zal gewerkt worden aan het verder optimaliseren van het nieuwe registratiesysteem.

In verband met de ingebruikname van het nieuwe pachtregistratiesysteem was de verwachting voor 2022 dat het aantal klantvragen toe zou nemen. Het blijkt echter dat het aantal klantvragen licht afgenomen is. Aangezien er in 2023 een inhaalslag gemaakt moet worden om de achterstanden weg te werken is de verwachting dat het aantal klantvragen in 2023 weer wat toe zal nemen.

3.2 ICT-ontwikkelingen

Op basis van een in 2018 gestart voorbereidend onderzoek met betrekking tot de technische wensen, juridische voorwaarden en (op hoofdlijnen) de financiële kosten en baten is in 2019 een eerste functioneel ontwerp opgeleverd voor een nieuw pachtregistratiesysteem. Eén van de uitgangspunten daarbij was dat een nieuw systeem zo ingericht wordt dat daar eenvoudig nieuwe pachtvormen in opgenomen

kunnen worden. Gewijzigde of nieuwe pachtvormen voortvloeiend uit het wijzigen van het pachtstelsel moeten in het systeem opgenomen kunnen worden zonder dat er opnieuw gebouwd moet worden. Ook moet het nieuwe registratiesysteem eenvoudig zijn aan te sluiten op het instrumentarium dat vanuit de Omgevingswet ontwikkeld wordt. Het nieuwe pachtregistratiesysteem moet klantvriendelijk en efficiënt zijn.

In 2021 is de bouw van het nieuwe pachtregistratiesysteem begonnen. Het front-end gedeelte van de nieuwe applicatie (het deel dat door de indieners gebruikt wordt) zou in 2021 opgeleverd worden maar heeft flinke vertraging opgelopen. In 2022 is vastgesteld dat binnen het beschikbare budget en de beschikbare capaciteit de nieuwe front-end applicatie niet geleverd kan worden. Er zijn nog geen plannen de realisatie alsnog op te pakken. Daarom blijft het bestaande e-pacht front-end in gebruik.

Het back-end gedeelte van de applicatie (het onderdeel waar RVO de pachtverzoeken verwerkt) in 2022 opgeleverd en is probleemloos aangesloten op het bestaande front-end gedeelte. Na de oplevering is verder gewerkt aan het optimaliseren van de applicatie. Dit optimalisatieproces loopt verder door in 2023.

Het applicatie onderdeel dat het voor veel-indieners mogelijk maakt digitaal en in bulk pachtverzoeken in te dienen wordt naar verwachting in het eerste helft van 2023 in gebruik genomen.

3.3 Evaluatie pachtrecht

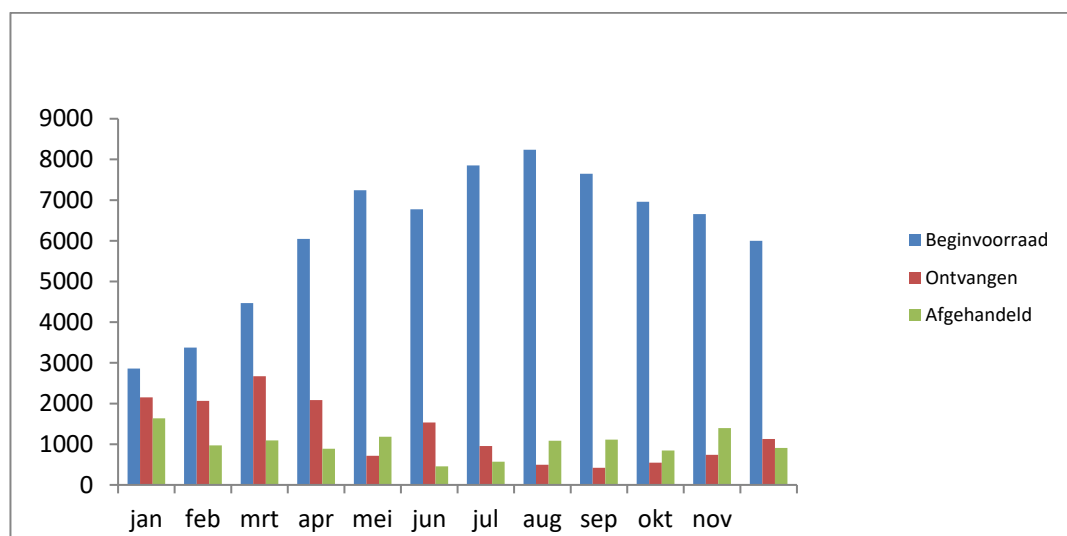
Zoals in hoofdstuk 2.1 al is vermeld, wordt er gewerkt aan een nieuwe pachtwetgeving. Sinds de evaluatie van het pachtrecht door prof. mr. D.W. Bruil in 2014 is nog geen (wets)voorstel voor een eventuele herziening van het pachtrecht gepubliceerd. In 2019 heeft de minister van LNV door middel van een brief de hoofdlijnen van een toekomstige wetswijziging aan de Kamer gemeld. Naar verwachting zal er in 2023 een verdere toelichting op de huidige stand van zaken gegeven worden.

4 Prestaties

In dit hoofdstuk wordt dieper ingegaan op het aantal afgehandelde verzoeken in 2022, de werkvoorraad en de doorlooptijden.

4.1 Werkvoorraad

In figuur 2 is de werkvoorraad van 2022 afgezet tegen het aantal ontvangen en afgehandelde verzoeken. Het merendeel van de verzoeken wordt in de eerste helft van het jaar ontvangen waardoor de werkvoorraad oploopt. In de tweede helft van het jaar komen er minder verzoeken binnen en kan de werkvoorraad weer teruggebracht worden.

Figuur 2 Verloop werkvoorraad en ontvangen en afgehandelde verzoeken in 2022

Uit figuur 2 blijkt dat in 2022 de werkvoorraad het normale patroon volgt voor wat betreft het ontvangen en afhandelen van pachtverzoeken maar dat de werkvoorraad uitzonderlijk hoog blijft.

4.2 Aantal ontvangen en afgehandelde verzoeken

Het aantal ontvangen verzoeken verschilt per grondkamer. Gemeten naar het aantal ontvangen verzoeken is ook dit jaar weer Oost de grootste Grondkamer en is dit jaar Noordwest de kleinste. Iedere grondkamer heeft echter zijn eigen kenmerkende verzoeken. Zo komen bijvoorbeeld uit het Westland veel verzoeken voor een kortere pachtduur en contracten voor bedrijfsgebouwen, omdat hier veel

kassen liggen. In onderstaande tabel zijn de aantallen per grondkamer inzichtelijk gemaakt.

Grondkamer	Werkvoorraad per 01-01-2022	Ontvangen in 2022	Afgehandeld in 2022	Werkvoorraad per 31-12-2022
Noord	370	3.053	2.030	1.393
Noordwest	454	2.066	1.472	1.048
Oost	762	4.251	3.365	1.648
Zuid	882	3.904	3.459	1.327
Zuidwest	393	2.238	1.827	804
Totaal	2.861	15.512	12.153	6.220

Tabel 1 Overzicht verzoeken in 2022 uitgesplitst per grondkamer

De ontvangen verzoeken zijn in tabel 2 ingedeeld per pachtvorm. Het merendeel (91%) van de verzoeken bestaat uit geliberaliseerde pachtcontracten voor zes jaar of korter waarbij géén prijstoets hoeft plaats te vinden. Het percentage geliberaliseerde pachtcontracten is gelijk aan dat in 2021. Ook voor de andere pachtvormen zijn de percentages ten opzichte van het totaal aantal ontvangen pachtverzoeken nagenoeg gelijk aan 2021.

Pachtvorm	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Eenmalige pacht	3	0	0	0	0	0
Geliberaliseerd art 397:1	15.662	15.044	15.081	15.586	14.727	14.146
<i>waarvan e-Pacht</i>	<i>1.845</i>	<i>1.913</i>	<i>1.995</i>	<i>2.220</i>	<i>2.175</i>	<i>2170</i>
Geliberaliseerd art 397:2	78	86	68	74	67	50
Reguliere pacht	1.457	1.330	1.269	1295	1.141	1096
Teeltpacht	86	76	56	74	76	65
Herziening Pachtprijs	114	66	70	57	36	30
Overige verzoeken	107	82	81	84	97	125
Totaal ontvangen verzoeken	17.507	16.684	16.625	17170	16144	15.512

Tabel 2 Overzicht ontvangen verzoeken 2017-2022 uitgesplitst naar pachtvorm

In 2022 zijn er 632 pachtverzoeken minder ontvangen dan in 2021. De dalende lijn in het aantal pachtverzoeken die al vanaf 2014 zichtbaar is lijkt na een kleine opleving in 2020 nu toch door te zetten.

In 2022 zijn er 2.932 pachtverzoeken minder afgehandeld dan in 2021 en is de werkvoorraad opgelopen. De redenen hiervoor worden hierna onder punt 4.3 toegelicht.

4.3 Doorlooptijden

De Awb is formeel niet van toepassing op pachtverzoeken (zie art. 46 Uitvoeringswet grondkamers). De in de Awb genoemde afhandeltermijn van 6 weken is wel de richtlijn voor de afhandeling van pachtverzoeken. Voor de e-pachtcontracten lukt dat normaal gesproken in meer dan 95% van de gevallen. Ook bij het merendeel van de papieren geliberaliseerde pachtcontracten voor zes jaar of korter wordt normaal gesproken een doorlooptijd van minder dan zes weken gerealiseerd. Bij de overige pachtverzoeken ligt dat echter ruim onder de 50%.

Voor veel overige verzoeken is het niet mogelijk om deze binnen zes weken af te handelen vanwege benodigde taxaties, reactietermijnen van klanten op een voorlopig oordeel en het vergaderrooster van de grondkamers wanneer deze verzoeken meer dan één keer op een vergadering moeten worden besproken.

In 2020/2021 zijn de doorlooptijden al opgelopen in verband met de coronabeperkingen. In 2022 is de gemiddelde afhandeltermijn voor alle categorieën ondanks de afbouw van de coronamaatregelen door diverse oorzaken flink opgelopen en is er een forse achterstand ontstaan.

In 2022 is er een nieuwe leverancier aangetreden voor het verwerken van de post. De nieuwe scanstraat was echter onvoldoende ingericht op het verwerken van pachtverzoeken. Hierdoor heeft de postverwerking van de pachtverzoeken 6 weken stil gelegen en is daardoor de gemiddelde doorlooptijd flink toegenomen.

Een tweede reden voor het toenemen van de doorlooptijden in 2022 is dat een nieuw pachtregistratiesysteem (NPRS) in gebruik is genomen. De noodzakelijke trainingen voor de medewerkers en het oplossen van de knelpunten die in de eerste fase van het gebruik geconstateerd zijn heeft extra capaciteit gekost. Ook dit heeft bijgedragen aan het oplopen van de gemiddelde afhandeltermijnen.

De gemiddelde afhandeltermijn wordt ook beïnvloed door het aantal pachtverzoeken waarvoor eerste een voorlopig oordeel aangemaakt moet worden en vervolgens na het verlopen van de reactietermijn en het besluit van de grondkamer een beschikking. In 2022 waren er naar aanleiding van uitspraken van de centrale grondkamer veel meer pachtverzoeken die deze route moesten volgen dan normaal. Dit heeft veel extra capaciteit gekost waardoor de doorlooptijden nog verder toegenomen zijn. Als gevolg hiervan moest de bezetting in het team SJC uitgebreid worden. Ook de noodzakelijke inwerktijd voor nieuwe collega's heeft in eerste instantie geleid tot het verder oplopen van de achterstanden.

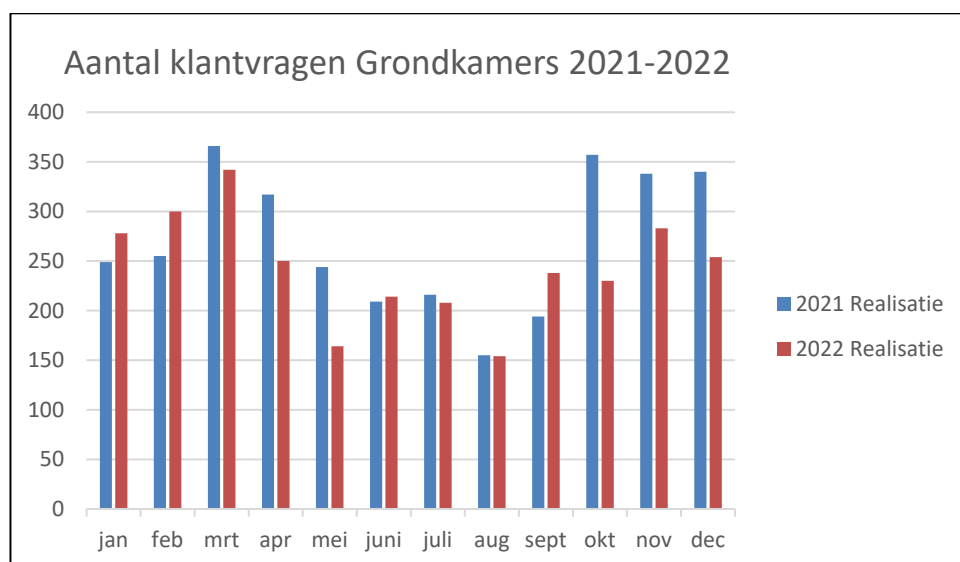
De verwerking van de pachtverzoeken heeft in 2022 deels in het oude registratiesysteem en deels in het nieuwe NPRS plaats gevonden. Mede door de knelpunten die in de eerste fase van gebruik van het NPRS geconstateerd zijn is het niet mogelijk geautomatiseerd de exacte doorlooptijden weer te geven. De handmatige verwerking van deze gegevens kost erg veel tijd. Gezien het feit dat de afhandeltermijnen al significant (schatting + 50%) langer zijn dan normaal worden de exacte cijfers over 2022 achterwege te laten.

Met betrekking tot de verwerking van e-pacht verzoeken was de afhandeltermijn eind 2022 weer op het normale niveau. In 2023 zal naast de oplevering van een aantal ICT componenten extra capaciteit aangetrokken worden. Voor alle andere verzoeken is daarom de verwachting dat de achterstanden eind 2023 weggewerkt zullen zijn.

4.4 Kwaliteit

Klantvragen:

Als gevolg van de veranderde werkwijze in 2016 is het aantal vragen hoger geweest dan in de jaren daarvoor. Het betrof vooral vragen over het proces (nieuwe werkwijze) en de doorlooptijd. Vanaf 2017 is het aantal klantvragen weer flink gaan dalen. Vanaf 2019 is het aantal klantvragen stabiel. In 2022 is het totaal aantal vragen licht gedaald. In onderstaande grafiek wordt het aantal klantvragen per maand weergegeven voor 2022 ten opzichte van 2021.

Figuur 3 Klantvragen

In 2022 zijn er 2.915 klantvragen binnengekomen en afgehandeld tegenover 3.240 in 2021. Dit is een daling van ongeveer 10% ten opzichte van 2021. De meeste klantvragen (92,5%) werden telefonisch gesteld. De overige vragen (7,5%) kwamen voornamelijk binnen via e-mail maar ook via Twitter en post.

Het totaal aantal vragen is in 2022 gedaald ten opzichte van 2021. Echter door de langere doorlooptijden en de achterstanden die in 2022 ontstaan zijn krijgen we ondanks berichtgeving daar over op de website wel ruim 30% meer vragen van klanten over de voortgang van de afwikkeling van hun pachtverzoek.

Klachten:

De grondkamers hebben begin 2014 een klachtenprocedure vastgesteld welke is gepubliceerd op de website. De registratie en afhandeling van ontvangen klachten wordt hierdoor uniform uitgevoerd voor alle grondkamers.

Bij de grondkamers en bij het Ministerie van LNV zijn in 2022 geen klachten binnengekomen. Bij RVO zijn in 2022 ook geen klachten binnengekomen over de grondkamers.

Het aantal ontvangen beroepszaken bij de Centrale Grondkamer is laag. In 2022 zijn 6 beroepschriften ontvangen. Dat is minder dan 0,1% van de voor beroep vatbare afgegeven beschikkingen door de grondkamers. Ter vergelijking: in 2021 waren het er 17, in 2020 13 en 2019 waren het er 15.

Uit het jaarlijks geringe aantal klachten en beroepschriften kan afgeleid worden dat de kwaliteit van de geleverde diensten/producten goed is.

5 Financiën

De uitgaven van de grondkamers en de uren die RVO maakt ten behoeve van de grondkamers zouden gedekt moeten worden door de inkomsten uit leges. Ook in 2022 is dit niet gerealiseerd, maar dit blijft wel een uitdrukkelijke wens. Het tekort is opnieuw opgelopen.

In tabel 4 is een overzicht gegeven van de inkomsten en exploitatiekosten van de afgelopen vier jaren.

	2019	2020	2021	2022
Inkomsten				
Afgehandelde facturen	15.893	16.995	14.584	10.178
Omzet (geïnde leges)	€ 2.219.686	€ 2.270.712	€ 2.050.086	€ 1.599.192
Exploitatiekosten				
Aantal gerealiseerde uren	24.088	25.742	25.269	26.827
Uurtarief	T1 87,28	T1 91,82	T1 93,01	T1 96,29
	T2 105,25	T2 110,72	T2 112,16	T2 109,91
	T3 135,07	T3 142,09	T3 143,94	T3 149,93
Kosten (uur x tarief)	€ 2.235.060	€ 2.504.998	€ 2.487.786	€ 2.680.479
Direct Uitvoeringsgebonden Kosten tav grondkamers	€ 489.016	€ 643.296	€ 605.597	€ 869.078
Resultaat	€ -504.389	€ -877.582	€ -1.043.297	€ -1.950.365

Tabel 4 Inkomsten en exploitatiekosten grondkamers over de periode 2019-2022

Toelichting:

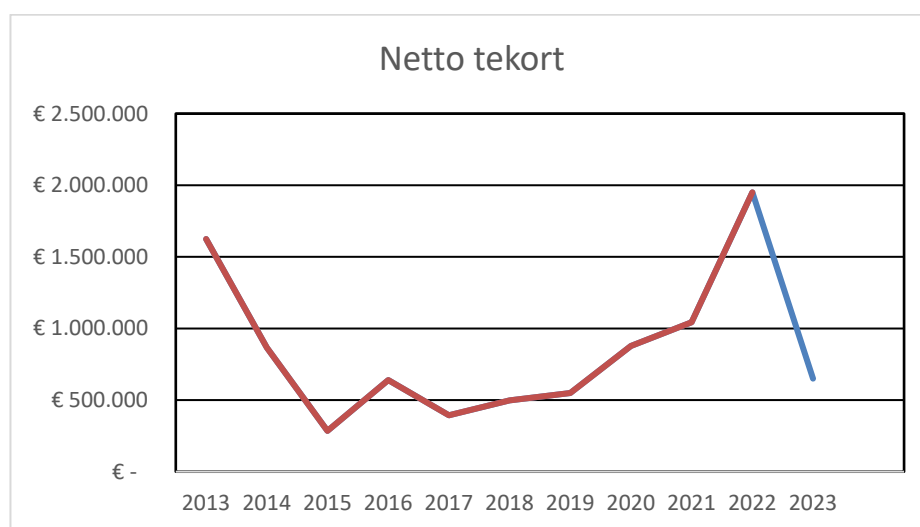
Afgehandelde facturen en leges: Door de in paragraaf 4.3 beschreven oorzaken met als gevolg langere doorlooptijden en het oplopen van de werkvoorraad is ook het aantal afgehandeld pachtverzoeken ruim lager dan andere jaren. Facturatie vindt pas plaats na afhandeling van pachtverzoeken. In 2022 zijn 12.153 pachtverzoeken afgehandeld en is voor 10.178 pachtverzoeken de facturatie tot en met de betaling afgehandeld. Dit betekent dat ten opzichte van de begroting in 2022 voor 6.272 minder facturen leges geïnd zijn. Het bedrag aan ontvangen leges is daardoor ruim € 797.500 lager dan begroot. Bij het inlopen van de achterstanden in 2023 zal daar een inhaalslag in gemaakt worden.

Gerealiseerde uren: Het aantal gerealiseerde uren voor 2022 is ten opzichte van 2021 toegenomen met 1.558 uren. De behandeltijd per dossier is gestegen, van 1,73 uren per dossier in 2021 naar 2,2 uren per dossier in 2022. De gemiddelde afhandeltijd per verzoek is gestegen door gewenningstijd van medewerkers voor het nieuwe pachtregistratiesysteem en omdat het aantal voorlopige oordelen gegroeid is. In het geval van een voorlopig oordeel is er meer tijd nodig het pachtverzoek te verwerken.

Resultaat: Ten opzichte van de definitieve begroting voor 2022 valt het tekort € 1.301.074 hoger uit dan verwacht. Dit komt doordat er minder leges ontvangen zijn, er meer uren gemaakt zijn, de directe uitvoeringskosten (DUK) hoger uitgevallen zijn en omdat de periode waarin zowel het oude als het nieuwe pachtregistratiesysteem

(infra-kosten) in de lucht gehouden moesten worden langer was dan verwacht. De toelichting op deze posten vindt u in onderstaande paragrafen.

In figuur 4 wordt een overzicht gegeven van het tekort over de periode van 2013 tot en met 2022 inclusief de prognose voor 2023.

Figuur 4: Netto financieel tekort voor grondkamers over de periode 2013-2021

5.1 Gerealiseerde uren

De gerealiseerde uren zijn weergegeven in tabel 5. Eén fte is omgerekend 1.435 productieve uren op jaarbasis. Het merendeel van de uren wordt gemaakt door het secretariaat van de grondkamers bij RVO ten behoeve van registratie, beoordeling en afhandeling van de pachtverzoeken. Daarnaast wordt het secretariaat ondersteund door andere afdelingen van RVO. De uren van de voorzitters en secretarissen van de grondkamers staan apart vermeld.

Procesonderdeel 2022	Uren			Totaal
	Tariefgroep 1	Tariefgroep 2	Tariefgroep 3	
Registratie en afhandeling pachtverzoeken	16.595	2.083		18.678
Klantcommunicatie	1.388	804	151	2.343
ICT werkzaamheden		42	32	74
Management & ondersteuning	532	1.096	132	1.759
Werkzaamheden secretarissen grondkamers		1.884		1.884
Werkzaamheden voorzitters grondkamers	2.089			2.089
Totaal	20.604	5.909	314	26.827

Tabel 5 Gerealiseerde uren ten aanzien van werkzaamheden grondkamers in 2022

In 2022 is het totaal aantal bestede uren 1.558 hoger dan in 2021.

In 2022 zijn er 632 pachtverzoeken minder ontvangen dan in 2021 en er zijn 2.932 minder pachtverzoeken afgehandeld. Desondanks is de tijdsbesteding voor deze categorie in 2022 met 1.874 uren toegenomen. De redenen hiervoor zijn zoals aangegeven de inwerk- en gewenningstijd voor het nieuwe pachtregistratiesysteem, het inwerken van nieuwe collega's en het grote aantal pachtverzoeken dat uitgebreid behandeld is in de vergaderingen van de grondkamers waardoor meer voorbereidings- en afhandeltijd nodig was.

De uren voor Klantcommunicatie zijn gedaald (-87). Dit is in lijn met de lichte daling van het aantal klantvragen in 2022.

In 2022 zijn er 392 uren meer besteed aan management dan in 2021. Dit komt door dat de teammanager van het SJC vorig jaar een deel van zijn tijd besteed heeft aan het project rond de ontwikkeling van een nieuw pachtregistratiesysteem. Daarnaast is het aantal uren voor managementondersteuning in 2022 wat hoger geweest dan normaal. Er is meer tijd nodig geweest in het plannen van de grondkamer vergaderingen.

Formeel behoren de uren van de voorzitters in tariefgroep 3 geplaatst te worden. Aangezien zij echter geen werkplek en andere ondersteuning van RVO krijgen, is dit sinds 2014 teruggebracht naar tariefgroep 1.

De salarissen van de voorzitters en secretarissen worden door RVO uitbetaald.

5.2 Leges

Tabel 6 laat de gefactureerde leges in 2022 zien, uitgesplitst naar geliberaliseerde pacht en overige pachtvormen. De tarieven voor geliberaliseerde pacht voor zes jaar of korter zijn per 1 januari 2022 verhoogd van € 134 naar € 136. Het tarief voor e-pachtverzoeken is niet verhoogd en is nog steeds € 100. Voor de overige pachtvormen is het tarief afhankelijk van de pacht prijs en de geldende regionorm waardoor het tarief per verzoek moet worden vastgesteld. Er geldt echter wel een minimum- en maximumtarief. Dit is voor 2022 verhoogd met maximaal € 8.

In onderstaande tabel wordt het verschil tussen de begroting en de realisatie voor 2022 inzichtelijk gemaakt.

Pachtvorm 2022	Begroting 2022		Realisatie 2022	
	aantal	leges	aantal	leges
overige pacht (regulier, herzieningen etc)	1.250	€ 409.055	543	€ 345.064
geliberaliseerde pacht lid 1	13.000	€ 1.768.000	8.073	€ 1.097.928
geliberaliseerde pacht lid 1 e-pacht	2.200	€ 220.000	1.562	€ 156.200
Totaal	16.450	€ 2.397.055	10.178	€ 1.599.192

Tabel 6 leges inkomsten 2022

Ten opzichte van de begroting voor 2022 is het lager aantal afgehandelde facturen in lijn met het lagere bedrag aan ontvangen leges.

5.3 Direct Uitvoering gebonden Kosten

De direct uitvoeringsgebonden kosten (DUK), zoals weergegeven in tabel 7, zijn de kosten naast de personeelskosten die de vijf grondkamers en RVO maken voor de uitvoering van de opdracht.

Categorie DUK	2020	2021	2022
Vacatie- en taxatiegelden	€ 219.730	€ 238.342	€ 218.286
Vergaderkosten grondkamers	€ 5.637	€ 7.793	€ 6.067
Reiskosten voorzitters	€ 558	€ 592	€ 1.643
Porti- en verzendkosten		€ 83	€ 21.105
ICT kosten	€ 201.596	€ 119.262	€ 470.948
Kadaster	€ 9.375	€ 8.551	€ 8.826
Scankosten	€ 191.638	€ 211.336	€ 125.549
Overig	€ 4.598	€ 19.638	€ 16.655
Contributies	€ 10.164		
Totaal	€ 643.296	€ 605.597	€ 869.079

Tabel 7 Directe Uitvoering gebonden Kosten

De direct uitvoeringsgebonden kosten vallen € 111.079 hoger uit dan begroot. De belangrijkste reden hiervoor zijn de extra ICT kosten, + € 351.686 ten opzichte van 2021. Naast de verwachte extra kosten voor het tijdelijk operationeel houden van 2 pachtregistratiesystemen zijn er ook extra kosten gemaakt voor het oplossen van aansluitingsknelpunten met de postverwerkingsapplicatie. De porti- en verzendkosten vloeien voort uit het in gebruik nemen van het NPRS waaruit rechtstreeks verzendopdrachten komen bij een externe leverancier. Zij versturen aangetekend voor ons de beschikkingen.

De vacatiegelden is het bedrag dat leden en deskundigen van de grondkamers ontvangen voor het voorbereiden en bijwonen van de maandelijkse vergaderingen van de grondkamers. De leden en deskundigen ontvangen hiervoor een vast uurtarief en de uren worden gedeclareerd bij RVO. In 2022 was dit uurtarief € 85. De jaarlijkse verschillen hebben naast de geringe tariefverhoging vooral te maken met het aantal aan taxaties bestede uren.

De vergaderkosten van de grondkamers zijn iets lager dan in 2021 maar passen binnen de normale variatie. De reiskosten zijn echter hoger dan in 2021. Dit komt doordat er meer met eigen vervoer gereisd is.

De scankosten worden voor een groot deel bepaald door het aantal te scannen pagina's. In 2022 zijn er minder pachtverzoeken binnengekomen en was door de achterstand in de postverwerking het aantal gescande verzoeken lager dan het aantal binnengekomen verzoeken. Daarnaast was het gemiddeld aantal pagina's per pachtverzoek lager dan in 2021. Om deze redenen waren de kosten voor het scannen lager dan in 2021. In 2023 zal door het wegwerken van de achterstanden deze post naar verwachting weer hoger uitvallen.

De kosten bij de post 'Overig' hebben betrekking op zaken als vakliteratuur en noodzakelijke actualisering van naslagwerken. Daarnaast zijn er in 2022 kosten gemaakt voor diverse personeel gerelateerde zaken.

5.4 Kosten dekkend

Net als in voorgaande jaren is het tekort in 2022 verder opgelopen. De stijging van het tekort wordt in belangrijke mate veroorzaakt door het lager aantal afgehandelde pachtverzoeken en de daarmee gepaard gaande vermindering van leges ontvangsten. Daarnaast hebben ICT knelpunten en de significant hogere tijdsbesteding per pachtverzoek bijgedragen aan oplopen van het tekort.

Dit is een uitgave van de Grondkamers.

juni 2023